

Pozitat e politikave tarifore

Workshopi/punëtorja nr 4 – Pjesa vi

Keith Burwell – Ekonomist Rregullator

Leaders in the design, implementation and operation of markets for electricity, gas and water.

 MVV Energie AG

*Edinburgh
Economics*

Katogoritë e Politikave

- Drejtësia Sociale
 - Përgjegjësitë
 - Uniformiteti i tarifa
 - Grupet e konsumatorëve
 - Tarifat jetëgjata
 - Tarifat fikse
- Nivelet e shërbimeve / standardet
- Zgjerimi i shërbimeve
 - Taksta e lidhjeve
 - Zhvillimi i Infrastrukturës pagesat e zhvillimit
- Mjedisi
 - Kërkesat për menaxhim
 - Pagesat paushalle
 - Humbjet
 - Mbrojtja e ambientit
- Rixhenerimi i plotë i kostos
 - Definicioni
 - Bazuar në kohë
 - Efikasiteti
 - Investimi i kapitalit
 - Grantet dhe pasuritë e dhurura
- Struktura e kapitalit
- Vlera e kapitalit dhe kthimi në kapital
 - Vlera rregullatore e kapitalit
- Kthimi në kapital
- Taksat
- Procesi
 - Periudhat e rishikimit

Katogoritë e Politikave (1)

Përgjegjësia Sociale – kush?

- Opcionet
 - Përgjegjësia e qeverisë
 - Përgjegjësia e orfuesve të shërbimeve
- Pozita e preferuar
- Përgjegjësia e qeverisë
- Subjekt i:
 - Politikat qeveritare (jo vendim i ZRRUM)

Katogoritë e Politikave (2)

Uniformiteti i tarifave

- Opsionet
 - Uniformiteti përmes rajonit të furnizimit
 - Tarifat mund të varen nga kostoja
- Pozita e preferuar
 - Afati mesatar – uniformiteti
 - Afati i gjatë – mundësia e tarifave reflektive të kostos sipas rajonit
- Subjekt i:
 - Përshtatja
 - Sistemet adekuate të raportimit

Katogoritë e Politikave (3)

Grupet e konsumatorëve

- Opsionet
 - Kosto reflektive (ul tarifat për konsumatorë të mëdhenj)
 - Uniformitet pa marrë parasysh kategor. e konsumatorit
 - Tarifat të ndryshme të reflektojnë mundësinë
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – mundësia
 - Afat mesëm – uniformitet
 - Afat gjatë – mundësi e tarifave të koston reflektive për konsumator të mëdhenj
 - Subjekt i:
 - Kushteve Sociale
 - Sistemeve Adekuate të raportimit

Katogoritë e Politikave (4)

Tarifa jetë gjata

- Opsionet
 - Bllok strukturë në ngritje me rata tetë gjata
 - Uniformitet pa marrë parasysh konsumin
- Pozita e preferuar
 - Uniformitet pa marrë parasysh konsumin
- Subjekt i:
 - Ndryshimeve ligjore

Katogoritë e Politikave (5)

Pagesat mujore fikse

- Opsionet
 - Pagesa fikse të reflektojë proporcionin e kostos fikse
 - Pa pagesa fikse
 - Zgjedhja e konsumatorit
 - Pagesa fikse + tarifa e ultë , ose
 - Pa pagesa fikse por tarifa e lartë
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – mbaj pagesat fikse
 - Afat mesëm – inkurajo zgjidhjen e konsumatorit
- Subjekt i:
 - Sistemit adekuat të raportimit
 - Sisteme të mira të shërbimeve të konsumatorëve
 - Mekanizma zbatimi

Nivelet e shërbimeve / standardet

A dihet pagesa të reflektojë nivelin e shërbimeve?

- Opsionet
 - Tarifa uniforme pa marrë parasysh shërbimet
 - Tarifa të ulura për nivel më të ulët të shërbimeve
 - Pozita e preferuar
 - Tarifa uniforme pa marrë parasysh shërbimet
- Subjekt i:
 - ZRRUM të zbatojë autorizimet e sigurimit të pëlqimit me minimumin e nivelit të shërbimeve

Zgjerimi i shërbimeve (1)

Lidhjet e reja – sa?

- Opsionet
 - Taksat për lidhje të mbulojnë koston e lidhjes
 - Subvencionim përmes tarifave– taksa të ulura për lidhje
 - Subvencionim direkt I të vafërve për qasje në shërbime
- Pozita e preferuar
 - Taksat për lidhje të mbulojnë koston e lidhjes
 - Të lejojë subvencionim direkt nga qeveria apo dhe/ose donatorët
- Subjekt i
 - Mundësia e financimit për ndihma

Zgjerimi i shërbimeve (2)

Pagesat për zhvillimin e Infrastrukturës

Opsionet

- Pagesat për zhvillim të infrastrukturës së lidhjeve të reja të përfshihen për zgjerimin e sistemit
- Pa pagesa për zhvillim të infrastrukturës– zgjerimi i shërbimeve përmes tarifave
- Pagesat për zhvillim të infrastrukturës vetëm për konsumatorë komercial
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – pa pagesa për zhvillim të infrastrukturës
 - Afat mesëm – konsidero pagesat nga konsumatorët e mëdhenj dhe të mesëm komercial

Subjekt i

- Sistemeve adekuatë të raportimit
- Analiza të detajuara afat gjata financiare

Mjedisi (1)

Kërkesa e menaxhimit të tarifave (kontrolla e përdorimit të ujit)

- Opsionet
 - Tarifa të larta të kufizojnë konsumin
 - Tarifa për konsum të tepruar
 - Pa kërkesa për menaxhim të tarifave
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – pa kërkesa për menaxhim të tarifave
 - Afat mesëm e të gjatë – konsidero kërkesa për menaxhim të tarifave
 - Subjekt i
 - Hulumtimeve dhe analizave

Mjedisi (2)

Pagesa paushalle

- Opsionet
 - Sistem pagesa paushalle për ujë të papërpunuar
 - Pa pagesa
- Pozita e preferuar
 - Të aplikohen pagesa paushalle
- Subjekt i
 - Vendim i politikave Qeveritare (jo ZRRUM)

Mjedisi (3)

Mbrojtja direkte e ambientit – afati kohor për pëlqim me standardet

- Opsionet
 - Pëlqim i plotë dhe i menjëhershëm
 - Objektiva të bazuara në kohë për pëlqim Pozita e preferuar
 - Objektiva të bazuara në kohë
- Subjekt i
 - Vendim i politikave Qeveritare (jo ZRRUM)

Rigjenerimi i plotë i kostos (1)

Definicioni

- Opsionet
 - Definicioni i kontabilitetit
 - Kërkesa për të ardhura përjashtuar kthimin në kapital
 - Kërkesa për të ardhura përfshirë kthimin në kapital
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – kërkesa për të ardhura përjashtuar kthimin në kapital
 - Afat mesëm e të gjatë - përfshirë kthimin e drejtë në kapital
- Subjekt i
 - Sisteme rregullatore kontabiliteti të zhvillohen dhe të aplikohen

Rigjenerimi i plotë i kostos (2)

Rigjenerimi i kostos i bazuar në kohë

- Opsionet
 - Rigjenerimi afat shkurtë i kostos
 - Rigjenerimi afat mesëm dhe të gjatë (5 – 10 vjet)
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – minimum të ardhura kërkohe për të mbajtur nivelin bazë të shërbimeve
 - Afat mesëm e të gjatë – kërkohe rigjenerim i plotë i kostos
- Subjekt i
 - Të ardhurat adekuate të parave të gatshme të plotësojnë minimumin e kërkesave

Rigjenerimi i plotë i kostos (3)

Pritjet e efikasitetit – kush të përcaktojë?

- Opsionet
 - Të caktuara nga ZRRUM
 - Të caktuara nga shërbimet komunale
- Pozita e preferuar
 - ZRRUM të caktojë objektivat në konsultim me shërbimet komunale
- Subjekt i
 - Përkrahjes nga AKM dhe bordit mbikëqyrës / agjencive

Rigjenerimi i plotë i kostos (4)

Investimet e kapitalit – si të rigjenerohen?

- Opsionet
 - Çdo vit përmes amortizimit historik
 - Çdo vit përmes amortizimit të kostos
 - Kalkulimi afatgjatë i rigjenerimit të kostos, p.sh. LRMC
 - Menaxhimi i pronës për prona nën tokë dhe amortizim CC për ato mbi tokë
- Pozita e preferuar
 - Menaxhimi i pronës dhe CC amortizimi
- Subjekt i
 - Raportimi adekuat dhe sistem kontabiliteti rregullator

Rigjenerimi i plotë i kostos (5)

Grantet dhe pronat e dhuruara

- Opsionet
 - Trajto të gjitha pronat në mënyrë identike pa marrë parasysh si financohen
 - Adopto qasjen e menaxhimit të pronës pa shtimin e pronave të dhuruara dhe për pronat mbi sipërfaqe shpërndaj të ardhurat e grantit nëpër jetën e pronës
- Pozita e preferuar
 - Qasja e menaxhimit të pronës
- Subjekt i
 - Raportimit adekuat dhe sistemit të kontabilitetit rregullator

Struktura e kapitalit

Si të konsiderohet struktura e kapitalit?

- Opsionet
 - ZRRUM të merr parasysh strukturën e kapitalit në procesin e përcaktimit të tarifave
 - Trajtojë strukturën e kapitalit si një çështje menaxhimi të shërbimeve komunale
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtër – konsidero strukturën e kapitalit të mirëmbaj obligimet e qarkullimit të parave
 - Afat mesëm e të gjatë – posa të arrihet rigjenerimi i leje vetëm çështjen e strukturës së kapitalit dhe të menaxhimit të shërbimeve komunale
- Subjekt i
 - Raportimit adekuat dhe sistemit të kontabilitetit rregullator

Vlera e kapitalit dhe kthimi në kapital (1)

Definicioni i vlerës së kapitalit

- Opsionet
 - Libër kontabiliteti vlerë të pronave
 - Libër të tashëm kontabiliteti të vlerës së pronave
 - Përcakto një kapital fillestar rregullator dhe shto investimet e reja në përputhje me konceptin e menaxhimit të pronave
- Pozita e preferuar
 - Qasja e menaxhimit të pronave
- Subjekt i
 - Analizës së përcaktimit të RCV adekuate për secilën dobi

Vlera e kapitalit dhe kthimi në kapital (2)

Cili është kthimi adekuat në kapital?

- Opsionet
 - Mos lejo kthim në kapital
 - Përdor CAPM ose ngjashëm për të përcaktuar pritjen e tregut të kthimit në kapital
 - Kthimi në kapital i kufizuar në obligimet e qarkullimit të parave të shërbimeve të borxheve
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtë – kthimi i përcaktuar sipas kërkesave të qarkullimit të parave
 - Afat mesëm e të gjatë – kthimet e udhëhequra nga tregu
- Subjekt i
 - Arritjen e plotë të rigjenerimit të kostos dhe strukturat adekuate institucionale për shërbimet komunale

Vlera e kapitalit dhe kthimi në kapital (3)

Taksat?

- Opsionet
 - ‘Post tax’ kthimi në kapital
 - ‘Pre tax’ kthimi në kapital
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtër – jo brengë e rregullatorit derisa shërbimet komunale të të gjenerojnë të ardhura
 - Afat mesëm e të gjatë – analizë e mëtejme kërkohet posa të arrihet rigjenerimi i plotë i kostos
- Subjekt i
 - Nil

Procesi

Periudhat e rishikimit?

- Opsionet
 - Tarifat e përcaktuara çdo vit
 - Rishikim kryesor (3 - 5 vjet) me rregullim të brendshëm lidhur me inflacionin
- Pozita e preferuar
 - Afat shkurtër (2007 / 08) – përcaktim vjetor
 - Afat mesëm e të gjatë (2008 / 09 e përpara) – rishikime periodike kryesore
- Subjekt i
 - Adoptimit të metodologjisë krahasuese dhe sistemit adekuat të raportimit

Hapat tjerë

- Përgatitja e një draft deklarate politike Qer 07
- Qarkullimi te pjesëmarrësit Qer 07
- Komentet e arritura nga pjesëmarrësit Korr 07
- Rishikimi I komenteve/ politika fin. Tarif. Korr / Gusht 07
- ZRRUM të merr aprovimet adekuare Shtat 07
- Adoptimi I politikave tarifore Tet 07
- Implementimi për rishikim të tarif. 2008 / 11 Dhje 07 – Qer 08
- Aplikimi i tarifave Korr 08